

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/30/2020
Identifikačné číslo spisu: 6317207917
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6317207917.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD., vo veci starostlivosti súdu o maloletého I., narodeného XX. XX. XXXX, bytom t. č. v P., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, dieťa rodičov: nebohej matky Q., zomrelej XX. XX. XXXX. a otca Mgr. Y., bývajúceho t. č. v P., zastúpeného advokátkou JUDr. Danou Ďalakovou, so sídlom v Rimavskej Sobote, Daxnerova 2, v konaní o návrhu navrhovateľky O., bývajúcej t. č. v P., za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno, o zverení maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti a zákazu styku otca s maloletým, vedenom na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 8P/244/2017, o dovolaní otca maloletého proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. septembra 2019, sp. zn. 12CoP/53/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1.1 Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 19. septembra 2019, sp. zn.

12CoP/53/2018 zmenil rozsudok Okresného súdu Brezno z 26. júla 2018, č. k. 8P/244/2017-311 tak, že maloletého I., narodeného XX. XX. XXXX, zveril do náhradnej osobnej starostlivosti tety maloletého dieťaťa O., od právoplatnosti rozsudku.

1.2 Uložil jej povinnosť vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia (otec dieťaťa), právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok iba v bežných veciach. Ak O. bude predpokladať, že rozhodnutie zákonného zástupcu (otca dieťaťa) v podstatných veciach nie je v súlade

so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

1.3 Otca dieťaťa zaviazal prispievať na výživu maloletého výživným v sume

250 € mesačne, vždy do 15. dňa príslušného mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, a to od 18. 08. 2018.

1.4 Zročné výživné otca na maloletého za čas od 18. 08. 2018 do 30. 09. 2019 určil vo výške 3 500 €, ktorú sumu súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 150 €, spolu s bežným výživným vždy do 15. dňa príslušného mesiaca na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku, s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

1.5 Otcovi maloletého zakázal styk s maloletým synom I..

1.6 Na základe odvolania navrhovateľky, prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, dospel krajský súd, po zopakovaní a doplnení dokazovania k záveru, že pokiaľ súd prvej inštancie zamietol návrh navrhovateľky na zverenie maloletého I. do jej náhradnej osobnej starostlivosti a návrh na zákaz styku otca s maloletým a maloletého odňal z osobnej starostlivosti otca maloletého a navrhovateľky a na účely zabezpečenia odbornej pomoci a úpravy rodinných a sociálnych pomerov

mu nariadil pobyt v Detskom domove T., najdlhšie na 6 mesiacov, jeho rozhodnutie nie je vecne správne.

1.7 Odvolací súd konštatoval, že v záujme maloletého je jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá spĺňa všetky zákonné predpoklady pre zabezpečenie riadnej starostlivosti a výchovy pre zdravý duševný, fyzický rast maloletého. V tomto smere odvolací súd poukázal na jednoznačné stanovisko maloletého prezentované aj pred odvolacím súdom zotrvať naďalej v starostlivosti navrhovateľky. Z vyjadrenia maloletého bolo zistené,

že má výrazne pozitívny vzťah k navrhovateľke, ako aj k členom jej rodiny, v ktorej prosperuje, čoho dôkazom sú aj jeho výborné školské výsledky a zároveň je podporovaný navrhovateľkou aj v záujmovej činnosti, ktorej sa venuje v rámci futbalového klubu. Zverenie maloletého

do starostlivosti navrhovateľky preto odvolací súd považoval za najvhodnejšie opatrenie z hľadiska ďalšieho nerušeného duševného, ale aj fyzického rastu maloletého. V tomto smere odvolací súd poukázal na výrazne negatívny postoj maloletého k otcovi, ktorý je síce jeho jediným žijúcim zákonným zástupcom a zásadne by mu patrili rodičovské práva,

ale aj povinnosti, avšak za súčasnej situácie, výrazne kritický postoj maloletého k otcovi poznačený zrejme rôznymi okolnosťami či už z minulosti, traumou z úmrtia matky, nie je v záujme maloletého, aby zostal v starostlivosti otca. Súčasne uložil povinnosť otcovi platiť

na výživu maloletého výživné, vychádzajúc z jeho zárobkových a majetkových pomerov.

1.8 Pokiaľ odvolací súd rozhodol o zákaze styku otca s maloletým vychádzal

zo skutočnosti, že maloletý pred odvolacím súdom prezentoval rozhodne odmietavé stanovisko k styku, výrazne kritický vzťah k otcovi, v dôsledku čoho odmietal stretávať sa s ním. Podľa názoru odvolacieho súdu je maloletý vo veku, keď dokáže adekvátne vyjadriť svoj názor k otázke styku s otcom. Odvolací súd dodal, že zákaz styku otca s maloletým je opatrením časovo obmedzeným, aj keď zákon jeho účinnosť výslovne ustanovením nejakej lehoty neobmedzuje. Orgány sociálnoprávnej ochrany a súdy, každý vo svojej pôsobnosti, preto musia aktívne skúmať, či dôvody tohto opatrenia trvajú, inými slovami, či sa toto opatrenie postupom času a zmenou okolností nestalo neprimeraným.

2. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie otec maloletého,

jeho prípustnosť odôvodnil s poukazom na § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku

(ďalej v texte len CSP), tvrdiac, že: "súd druhej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces." Výtýkal odvolaciemu súdu, že nevykonal dokazovanie znalcom z odboru klinická psychológia, a preto rozhodnutie súdu o zákaze styku otca s maloletým dieťaťom nemá oporu v žiadnom dôkaze. Iba znaleckým dokazovaním bolo možné zistiť závažnú traumou maloletého, ktorou bola smrť matky a zneužitie tejto udalosti

zo strany navrhovateľky. Poukázal na to, že preto nepodal odvolanie proti rozsudku prvej inštancie, ktorým bolo rozhodnuté o umiestnení maloletého do výchovného zariadenia, pretože rozhodnutie považoval na čas prechodný za dostačujúce.

2.1. Záverom navrhol: „aby najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s ustanovením

§ 449 ods. 1 Civilného sporového poriadku zrušil napadnuté rozhodnutie v súlade s ustanovením § 449 ods. 2 Civilného sporového poriadku prípadne vrátil vec súdu prvej inštancie a ďalej postupoval v súlade s ustanovením § 450 Civilného sporového poriadku alebo, aby v súlade s ustanovením § 449 ods. 3

Civilného sporového poriadku sám zmenil napadnuté rozhodnutie a rozhodol v súlade s rozhodnutím súdu prvej inštancie.“

3. K dovolaniu sa písomne vyjadrila navrhovateľka, ktorá ho navrhla ako neprípustné odmietnuť, prípadne ako nedôvodné zamietnuť. Uviedla, že odvolací súd vo veci rozhodol sledujúc zvrchovaný záujem maloletého dieťaťa, a to až potom, ako sám vykonal a doplnil dokazovanie výsluchom maloletého a všetkých účastníkov konania, ako aj listinnými dôkazmi, správami z ambulancie klinickej ambulancie, ako aj vypočutím svedkyne Mgr. J., ktorá uskutočnila terapeutické sedenia s maloletým vo svojej ambulancii klinickej psychológie.

4. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno vo svojom vyjadrení k dovolaniu dal do pozornosti výpoveď svedkyne Mgr. J. na odvolacom súde.

Aj na základe ostatných dôkazov mal za to, že krajský súd dostatočne prihliadol na situáciu maloletého, vzal do úvahy úroveň starostlivosti o maloletého a prihliadol na ním prejavovaný názor, v ktorom maloletý svojho otca odmieta dlhodobu. Stotožnil sa preto s rozhodnutím krajského súdu, ktoré považoval za najlepšie v záujme maloletého.

5. Okresný prokurátor vo svojom vyjadrení navrhol dovolanie ako procesne neprípustné odmietnuť. Poukázal na postoj otca k umiestneniu maloletého do ústavnej starostlivosti, s ktorým súhlasil, čo treba považovať za krajné a v danom prípade neprimerané riešenie, a preto i zákaz styku otca s maloletým, v tomto kontexte považoval okresný prokurátor za opodstatnený.

6. Dovolanie podal otec maloletého dieťaťa vo veci upravenej v Civilnom mimosporovom poriadku (ďalej v texte len CMP). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného vo veci starostlivosti súdu o maloletých, prípustnosť dovolania otca bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie otca nie je prípustné. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

9. Prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje otec z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť dovolacej argumentácie otca, že mu odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval patriace mu procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu (účastníka konania) nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa

ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, resp. rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. So zreteľom na dovolaciu argumentáciu otca, v ktorej namietal, že odvolací súd rozhodol bez náležitého zistenia skutočného stavu [okolností rozhodujúcich z hľadiska záverov o vhodnom prostredí pre výchovu maloletého a tiež skutočností významných z hľadiska úpravy styku otca s maloletým (v tomto smere otec poukazoval na nevykonanie dokazovania znalcom z odboru klinickej psychológie)], dovolací súd uvádza, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nedostatočné zistenie skutkového (skutočného) stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nezakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Ústavný súd nedospel k záveru o ústavnoprávnej neudržateľnosti tohto názoru najvyššieho súdu (II. ÚS 465/2017).

Treba dodať, že podstatou princípu rovného postavenia účastníkov civilného mimosporového konania (čl. 4 CMP) je rovnaká miera možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany. V danom prípade z obsahu spisu nevyplýva, že by odvolací súd nevytvoril účastníkom konania rovnakú možnosť realizovať ich procesné oprávnenia.

11.1. Naopak, a to dovolací súd dodáva nad rámec dovolacieho (nie)prieskumu, neprípustného dovolania, v konaní, kde je najvyššou metou pre rozhodnutie výsostne najlepší záujem maloletého dieťaťa, vychádzajúc z vyjadrenia k dovolaniu, tak Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno ako opatrovníka maloletého dieťaťa, ako aj Okresného prokurátora Brezno, ale i ich postoja v celom konaní, odvolací súd riadne pri svojom zmeňujúcom rozhodnutí doplnil dokazovanie a svoje rozhodnutie i veľmi presvedčivo odôvodnil. Samotný dovolací návrh otca, v ktorom navrhuje dovolaciemu súdu o. i. zmeniť rozhodnutie krajského súdu a „rozhodnúť v súlade s rozhodnutím súdu prvej inštancie“, je v rozpore s názorom vyjadreným tak maloletým, ktorý vo veku 13 rokov je spôsobilý vyjadriť svoj názor a na ktorý odvolací súd správne prihliadol, ale aj so stanoviskami inštitúcií povolaných na ochranu maloletých detí a neguje v inej časti dovolania slovné prejavovaný záujem otca o zverenie maloletého do jeho starostlivosti.

12. Najvyšší súd z uvedených dôvodov odmietol dovolanie otca podľa § 447 písm. c/ CSP ako neprípustné, keď otec nedôvodne namietal existenciu procesnej vady konania uvedenej v § 420 písm. f/ CSP.

13. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.